

HÄLSNING FRÅN HULT ÅSEN

*En plats nära grönska
och salta bad*

SID 10

DAGS ATT SVARA PÅ ENKÄTEN

*"Vi läser alla synpunkter
från hyresgästerna"*

SID 14

Färgstarkt på lovet

Vi hör dig

Vi som arbetar på Bostadsbolaget har ett tydligt gemensamt mål varje morgon när vi går till jobbet. Att bidra till att du, vår hyresgäst, trivs i ditt hem och känner dig trygg i ditt område. Att du känner dig väl mottagen när du kontaktar oss i olika ärenden och att du vet vad som händer i Bostadsbolaget och vad vi gör för att bidra till utvecklingen av Göteborg.

VÅR AMBITION är att lyssna till vad var och en av våra hyresgäster tycker och tänker om oss som hyresvärd. Vi vill helt enkelt leverera service i toppklass. Det viktigaste verktyget vi har för att kunna göra det är vår årliga hyresgästenkät. Just nu har hälften av er som bor hos oss fått den hemskickad, antingen via mejl och sms eller inom kort i brevlådan. Glöm inte att svara, åtminstone på de delar som är viktiga för dig. Förklara gärna dina åsikter genom fri-svarsfunktionen. Vi läser alla svar!

I DET här numret av Trivas kan du läsa exempel på sådant som utförts under året som en direkt följd av svaren från enkäten året innan.

Du hittar fler exempel på vår webb – bostadsbolaget.se

Tack för att du bidrar till att göra oss bättre!

KICKI
BJÖRKLUND,
VD

04 Färgstark designklubb
Designklubben i Norra Biskopsgården är till för alla barn och unga som vill utforska design. Under sommaren har Drakparken vuxit fram.

08 Trendigt med återbruk
Second hand, retro och up-cycling – att ge nytt liv åt gamla kläder och saker är supertrendigt.

14 Påverka ditt boende
Dags för årets hyresgästenkät! Dina åsikter är viktiga för oss. Svara senast den 14 november.

06 Nyfiken på
Möt miljövärderna Pia i lummiga Rambergsstaden där hon kombinerar design med trädgårdsmästeri.

20 ReTure gör spökhuss
ReTure visar hur du kan göra fina och precis lagom läskiga spökhuss till Halloween!

Lyckat projekt hjälper kvinnor i steget till arbete

Över hundra kvinnor i Göteborg har under året deltagit i projektet Klara Färdiga Kvinna. Det riktar sig till utrikes födda kvinnor och är en väg för att ta sig ett steg närmare arbetsmarknaden.

TEXT KERSTIN TORSEDE FOTO PETER NILSSON

Projektet har som mål att utöka kvinnors nätverk och att de ska närma sig arbetsmarknaden på olika sätt. Vi har haft möjlighet att erbjuda några platser för våra hyresgäster i Hammarkullen och Rannebergen under året vilket glädjande nog många kvinnor har hoppat på, berättar Suraya, utvecklingsledare på Bostadsbolaget.

– Flera av oss som arbetar på Bostadsbolaget har också blivit mentorer och jobbkompisar. Ett tiotal av mina kvinnliga kollegor är engagerade i projektet idag.

KLARA FÄRDIGA Kvinna-projektet drivs av Nya Kompisbyrån med finansiering från Europeiska socialfonden. Kvinnorna som deltar i de olika grupperna kommer från hela Göteborg och startar alltid med flera utbildningstillfällen på Folkuniversitetet. Under dessa träffar får varje deltagare en jobbkompis som är med och stöttar – hjälper till att skriva cv och går igenom vilken kompetens som finns eller om det behövs kompletteras.

– De här träffarna handlar också mycket om att sätta mål för deltagarna och inte minst att bredda nätverket. En del kanske kan för lite svenska och har inget naturligt nätverk ute i samhället, säger utvecklingsledaren Rebecca som också är engagerad i projektet.

EFTER UTBILDNINGEN blir kvinnorna tilldelad en mentor – en svensk kvinna som är väl etablerad på arbetsmarknaden. Under sex månader träffas deltagaren och mentorn. Var och under vilka former bestämmes man själva – det kan ske digitalt, på en promenad eller på ett kafé.

Utvecklingsledarna Rebecca och Suraya gläder sig åt att 57 procent av kvinnorna har närmast sig eller till och med kommit ut på arbetsmarknaden.

Projektet har varit mycket framgångsrikt så här långt. I augusti hade 87 kvinnor gått igenom sin utbildning och varit i gång ett halvår med sina mentorer. Ett femtiotal av kvinnorna hade vid det laget fått arbete, praktik eller börjat studera.

– Det innebär att cirka 57 procent av kvinnorna verkligen har närmast sig eller till och med kommit ut på arbetsmarknaden. Det är ett fint resultat. Flera nya grupper har nu startat efter sommaren och vi hoppas att Klara Färdiga Kvinna-projektet skulle kunna fortsätta på något sätt även nästa år, avslutar Suraya.

Klara Färdiga Kvinna

Klara Färdiga Kvinna är ett projekt som finansieras av Europeiska socialfonden och drivs i Nya Kompisbyråns regi. Projektet finns i Stockholm, Uppsala, Göteborg och Sundsvall och syftar till att stärka integrationen och jämställdheten genom nätverkande och gemenskap. Samarbetspartners är Folkuniversitetet och Hey Kiddo (som passar kvinnornas barn när de är på utbildning).

Det bästa för mig var att träna svenska och att få en engagerad mentor som har hjälpt mig väldigt mycket.

HOMEIRA, en av deltagarna i Klara Färdiga Kvinna

Trivas

Ansvarig utgivare: Catarina Hagwall
E-post: trivas@bostadsbolaget.se
Redaktionell produktion och layout: Nowa Kommunikation
Tryck: Billes tryckeri, 2022. Tryckningen av Trivas är klimatkompenserad. Citera oss gärna, men ange källan. För insänt, ej beställt, material ansvaras ej.

Miljömärkt trycksak
3041 0129

Bostadsbolaget

Ingår i Framtidenkoncernen som är en del av Göteborgs Stad.

Postadress: Bostadsbolaget, Box 5044, 402 21 Göteborg Besöksadress: Storgatan 53
Hemsida: bostadsbolaget.se Telefon: 031-731 50 00 (växel) E-post: info@bostadsbolaget.se
Felanmälan: Görs i första hand via vår webb (bostadsbolaget.se).

Du kan även vända dig till din fastighetsvärd. Telefonnummer finns i trappuppgången och på hemsidan. Vid akuta fel efter kontorstid: Ring Fastighetsjouren 031-18 48 33.

Uthyrning: Titta i din trappuppgång eller på vår hemsida för telefonnummer till din uthyrare.

Färgsprakande sommar med Designklubben

Bland målarfärg, penslar, pärlor och verktyg växer det fram en stark gemenskap.

Designklubben i Norra Biskopsgården är till för alla barn och unga som vill prova på att utforska design. Genom olika workshops och aktiviteter får de vara med och skapa och undersöka vad design är och hur det kan ta sig uttryck.

TEXT JOSEFINE GUSTAFSSON BILD ROBERT LIPIC

Den annars övergivna basketplanen i Norra Biskopsgården genomgår en förvandling. Här designar man nämligen "Drakparken". Det är basketkorgar som pimpas, bänkar som målas. Det odlas färgglada blommor i pallkragar. Lite längre bort är man i full gång med att snickra ihop en skateboard-ramp.

– Här händer saker hela tiden, säger Anna som är projektledare för Designklubben.

Hon arbetar på Röhsska Museet och med sin mångåriga erfarenhet som designer planerar hon aktiviteter där deltagarna får testa på olika designtechniker.

– Syftet med Designklubben är att undersöka hur design kan bidra till att leda ett område i en positiv riktning. Man märker verkligen att Designklubben har fyllt ett behov här i Biskopsgården. Det är många barn och ungdomar härifrån som kommer hit vid näst intill varje tillfälle, berättar Anna.

DESIGNKLUBBEN HAR flera av sina aktiviteter i Bostadsbolagets lokal "Orkanen" i Biskopsgården.

Dit kan barn och ungdomar från sex år och uppåt komma för att pyssla, måla och fika tillsammans. Förutom att skapa Drakparken så har deltagarna fått designa sin egen gymmapåse. Till sin hjälp har de Benjamin, 18, sommarjobbande handledare.

– I min roll som handledare vägleder jag deltagarna i designprocessen och är med och planerar de olika aktiviteterna, säger Benjamin som själv är uppvuxen i Biskopsgården.

– Jag har alltid intresserat mig för design och det konstnärliga. Designklubben är som klippt och skuren för mig. Just nu går jag gymnasium med inriktning på design och teknik. Min dröm är att i framtiden få arbeta med

Anna, projektledare från Röhsska Museet, och handledaren Benjamin håller i trädarna när en tom basketplan förvandlas till "Drakparken".

Det är fantastiskt att se hur idéer och skisser blir till verklighet.

ANNA, PROJEKTLEDARE

funktionell design, bilar till exempel. Det vore häftigt, säger Benjamin.

SISTA VECKAN av sommarlovssatsningen börjar lida mot sitt slut. Under fredagen samlades alla handledare och deltagare i Designklubben för en grillfest i Drakparken som de med gemensamma krafter har varit med och byggt upp.

– Det är fantastiskt att se hur idéer och skisser blir till verklighet. Designklubben är ett koncept som kräver att man samarbetar och kommunicerar med varandra. Ur det kommer så otroligt mycket glädje och en stark sammanhållning, säger Anna.

Barn och ungdomar i Designklubben i Norra Biskopsgården designar och bygger en park. Inne i lokalen Orkanen kan man pyssla och måla.

Det här är Designklubben

• Designklubben skapar möjligheter till en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga i Biskopsgården, genom att visa på vägar in i designfältet. Den startades 2021 på initiativ av Röhsska Museet i samarbete med Bostadsbolaget. En del av samarbetet var att inför sommarlovssatsningen 2021 gemensamt rekrytera och anställa unga feriearbetare mellan 16 och 18 år som bor i Biskopsgården.

– Vi vill se en positiv utveckling i området genom att aktivera, inspirera och stärka framtiden för barn och unga. Designklubben är en satsning som vi gör tillsammans med Röhsska för att främja ungas sysselsättning och för att de ska få värdefulla arbetslivserfarenheter, säger Anni-Frid, utvecklingsledare på Bostadsbolaget.

Designklubben är öppen för alla unga i Biskopsgården.

Designern som blev trädgårdsmästare

Rambergssstaden ger ett lummigt intryck med många träd och buskar där det ligger vid foten av Ramberget. Här samsas höga hus från 1970-talet med trevåningshus från 1930-talet omgärdade av grönområden och små sparade ängar mellan huskropparna.

TEXT KERSTIN TORSEDE FOTO PETER NILSSON

När man ger sig tid att promenera runt och kika in på gårdarna är det inte bara lummigt. Här bjuds på en blomsterprakt som närmast för tankarna till Botaniska trädgården. Variationsriikedomen i de färgstarka rabatterna är stor. Här finns frukt- och bärbuskar och flera

odlingslådor där hyresgästerna kan låta sig väl smaka. Miljövärden Pia, som ansvarar för utemiljön i Rambergssstaden, säger att hon brukar tänka "trädgård" när hon planerar och arbetar i området.

– Det här är ju hyresgästernas trädgård. Här ska man kunna sitta ute och njuta i skuggan av ett träd. Eller kunna gå ut och plocka lite blåbär och krusbär. Det är roligt att vara med och utveckla en miljö där människor bor och skapa platser där man kan komma ut och umgås med varandra, säger hon.

PIA ÄR inne på sitt fjärde år som miljövård i området och började efter en tvåårig utbildning till trädgårdsmästare. Hon hade då ett 15-årigt förflutet som designer på olika klädföretag men kände att hon ville göra något annat.

Att ägna sig åt träd och buskar låg nära till hands. – Ja, man kan säga att både kläddesign och trädgårdsarbete ligger i släkten sedan tre generationer bakåt. Herrarna har varit trädgårdsmästare och damerna har varit skräddare, säger hon.

UNDER HALVA året har Pia hjälp av säsongsanställda som är ute varje dag och klipper, rensar, planterar och ser till att det är fint överallt. De har delat upp området i fyra delar och varje del får en egen dag i veckan för trädgårdsarbete. På fredagarna brukar de städa och hålla rent i hela området.

Pia, med sin bakgrund som designer, vill gärna skapa en enhetlig bild inne på gårdarna och göra dem till platser som både är vackra att se på och härliga att vara i. Färgerna på träden, buskarna och

En plats att mötas och trivas tillsammans på.

Pia röjer med häcksaxen – ett av hennes mest använda redskap i arbetet som miljövård.

Jag får
nypa mig i
armen ibland
– jag trivs så
oerhört bra
med det
jag gör.

”

blommorna ska vara i harmoni med varandra och locka ögat.

– Det här är ett helt fantastiskt roligt arbete. Man har mycket kontakt med hyresgästerna och det är ett fritt, omväxlande arbete under ansvar att skapa en fin boendemiljö där människor trivs. Jag får nypa mig i armen ibland – jag trivs så oerhört bra med det jag gör, säger hon.

Överallt finns möjlighet för hyresgästerna att plocka och smaka på det som odlas – mynta, smultron, rabarber eller äpplen.

Återbruk – en trendig självklarhet

I takt med att vi blir mer medvetna om miljön och klimatet och vår ohållbara konsumtion når återbruk och återvinning nya höjder.

Klassiska begrepp som "second hand" och "vintage" har på senare tid fått sällskap av "retro", "pre-loved" och "upcycling". Att ge nytt liv åt gamla kläder och saker har blivit självklart och supertrendigt.

TEXT KARIN ANDRÉEN OLSSON

Nästan två av tre konsumenter har köpt åtminstone en begagnad detaljhandelsvara, det vill säga sådant som kläder, skor, inredning, möbler, sportartiklar och elektronik, under det senaste året. Detta enligt Svensk Handels årsrapport för 2021, som spår att siffran väntas öka framöver eftersom yngre köper begagnat betydligt mer än äldre. Nästan fyra av fem mellan 18 och 29 år har handlat second hand under det senaste året.

Klassiska second hand-butiker som Myrorna och Björnkåfrihet samsas med onlinehandel och fysiska butikar med trendig skyltning och designade shoppingkassar. Även etablerade klädkedjor startar insamling och försäljning av second hand.

"Upcycling" – att skapa nya produkter av gamla är supertrendigt.

FOTO: SOFIA DENZLER

I Erikshjälperns butik i centrala Göteborg kan du även lämna in kläder och prylar du inte längre behöver.

– Återbruk är hållbart, utvecklande och nytt, säger Sandra som är miljösamordnare på Bostadsbolaget. Fördomarna om att begagnat skulle vara smutsigt eller äckligt börjar försvinna mer och mer.

Nej, att återbruka är inte bara ett miljösmart och billigt sätt att skaffa sig något som inte alla andra har. En snabb googling på "upcycling" och "reuse" visar att möjligheterna är oändliga för hur man med lite kreativitet kan göra något nytt och ibland helt annat av använda kläder och föremål.

– Vi vet att våra hyresgäster uppskattar återbruk och att kunna låna och dela saker, säger Sandra och hänvisar till en tidigare enkät där Bostadsbolaget frågat hyresgästerna vad de önskar för att kunna leva mer klimatsmart.

– Tillgång till second hand nära bostaden

Återbruk är hållbart, utvecklande och nytt.

och att kunna laga cyklar och elektronik står högst på önskelistan. Och över 60 procent vill kunna låna verktyg istället för att köpa egna.

BOSTADSBOLAGET ARBETAR för att utöka möjligheterna för sina hyresgäster att både återbruka och att laga och dela. Utmaningen är dock sådant som att hitta lämpliga lokaler och bra system för utlåning.

Sandra, miljösamordnare

I dagsläget finns sju återbruksrum där man kan både lämna och hämta saker, tre Fixotek där man får låna verktyg och symaskin med mera, och några Boservice som lånar ut verktyg.

– Vi jobbar för att så många som möjligt på sikt ska få tillgång till detta, säger Sandra, och tipsar om att höra med din fastighetsvärd om vad som redan nu finns där du bor. I många områden ordnas cykelrensningar, miljödagar och loppisar, så håll utkik!

Fixotek ...

... där du kan tillverka, låna och laga saker finns i Hammarkullen, Biskopsgården och Rannebergen. I Hammarkullen finns också ett cykelkök. I Kretsloppsparken Alelyckan kan du både lämna saker och göra egna fynd på Återbruket och i second hand-butikerna.

Köp, sälj och ge bort

Här är några exempel på guider och butiker för återbruk, delning och second hand, både fysiska och online:

- blocket.se
- goteborg.com/guider/second-hand-och-vintage-i-goteborg/
- loppiskartan.se
- secondhand.se
- sellpy.se
- slowguide.se
- smartakartan.se
- tradera.se

Billigare att laga!

Att låta reparera cyklar, skor och kläder har blivit billigare sedan momsen sänktes från 12 till 6 procent från 1 juli i år.

FOTO: ISTOCK

Bostadsbolaget återbrukar fastigheter

Bostadsbolaget som fastighetsbolag satsar alltmer systematiskt på återbruk. Bland annat undersöker man hur material och utrustning i fastigheterna kan återbrukas när man renoverar eller bygger om.

– TEGEL ÄR ETT

bra exempel på ett byggmaterial som man sett går att återanvända från en gammal byggnad till ett nybygge, förklarar Ellen, miljösamordnare på Bostadsbolaget.

Dörrar, beslag, handfat och liknande är andra detaljer som skulle kunna återbrukas och i kommande

renoveringsprojekt undersöker Bostadsbolaget i vilken utsträckning det kan genomföras. Exempelvis ståldörrar vore lämpligt att återanvända eftersom nytillverkningen har stor klimatpåverkan.

– För att sänka koldioxidutsläppen från vår verksamhet måste vi se till att vi inte byter ut eller slänger det som fortfarande är brukbart, säger Ellen.

ÅTERBRUK AV byggmaterial och inredning går i linje med Göteborgs Stads målsättning att sänka utsläppen av koldioxid från bygg- och anläggningsprojekt med 90 procent till 2030, jämfört med 2020. Cirkulärt byggande anses som en av nycklarna för att nå det målet.

– En återbruksmarknad inom byggbranschen har börjat ta fart, berättar Ellen. Men mycket behöver utvecklas framöver gällande logistik, lagerföring, säkerställande av kvalitet med mera.

Inför en kommande renovering av några av Bostadsbolagets hus i Kortedala har ett gäng sommarjobbare skruvat ner och tagit tillvara på hatthyllor, beslag, krokliker och annat. Produkterna har lämnats in till Återbruket i Kretsloppsparken Alelyckan där de förhoppningsvis hittar nya ägare.

Återbruk praktiseras även inom Bostadsbolagets förvaltning. Fastighetsvärdar sparar sådant som spisknappar, ugnsglas och inredning från kyl och frys när dessa behöver bytas ut, för att kunna använda när något går sönder i andra lägenheter. Främst för att reservdelar kan vara mycket svårt att få tag på, men också för att det är ett sätt att värna om resurserna ur ett miljöperspektiv.

– Vi börjar bli mer medvetna idag om att vi inte ska slösa på jordens resurser. Därmed kommer det förhoppningsvis bli allt vanligare att laga och rusta upp material där det är möjligt, säger Ellen.

Inför att huset i Kortedala ska renoveras har hatthyllor, beslag och krokliker med mera tagits tillvara för återbruk.

FOTO: BOSTADSBOLAGET

Ellen, miljösamordnare

Se
filmen
om Hult Åsen
på bostads-
bolaget.se

Vi har tagit oss en liten bit söderut på vår upptäcktsfärd genom Göteborg och landar ned i Hult Åsen i Askim. En plats nära havet, grönskande omgivning och endast 20 minuter med buss från centrum. En plats som i många, många generationer varit en oas för återhämtning och salta bad.

TEXT KERSTIN TORSEDE, KARIN ANDRÉEN OLSSON
FOTO ROBERT LIPIC

"Vi har upp-
täcktt havet på
ett nytt sätt."

Chloé och Ron flyttade in i det nybyggda huset på Hult Åsens Väg och stortrivs. Närheten till havet är allra bäst, tycker de.

"Här är som ett mini-botaniska"

► – Vi har upptäckt havet på ett nytt sätt! Från balkongen ser vi hur det skiftar med väder och årstid. Och alla olika sjöfåglar som vi inte tänkt på förut, säger Ron och Chloé som bor på fjärde våning.

De tycker att havet och närheten till naturen är det bästa med Hult Åsen, och menar att inflyttningen hösten 2019 var perfekt tajmad. När pandemin slog till hade de nära till de härliga promenaderna ner till Askimsbadet, campingen och i naturvårdsområdet bakom knuten.

Möjligheterna att snabbt komma in till Frölunda Torg och centrum får också beröm.

– Det tar bara några minuter med buss till torget. Haha, det är nästan lika bra som taxi, säger Ron och Chloé som inte har bil och tycker att de klarar sig bra utan.

De konstaterar att de är nöjda med allt här – trean med utsikt och kvällssol, läget, grannarna och lugnet. Och utemiljön.

– Har ni sett så fint vår fastighetsskötare Abdu har gjort, säger de och pekar på dahlorna som omger behållarna för mat- och hushållsavfall. Det finns väl ingen annan som slänger sopor med så fin inramning! Han har verkligen gröna fingrar, det är som ett mini-botaniska här!

"Vår fastighets-
skötare Abdu har
verkligen gröna
fingrar."

Naturen bakom knuten

► Fin natur och härliga promenadstigar hittar man i naturvårdsområdet Hult Åsen. Tio hektar som gjort för ett aktivt friluftsliv i skog och mark. Tänk bara på att det är ett skyddat område och att man inte får göra upp eld, campa eller ha hunden okopplad.

Tvärs över gatan leder stigen in i naturreservatet Hult Åsen.

Askimsbadet då och nu

► Askimsbadet var tidigt uppskattat och välbesökt. Tåget på Säröbanan hade ett stopp i Askimsviken och en fin sommardag på 1950- och 1960-talen kunde badet besökas av tusentals personer. En stor del av besökarna bestod av "Dr Allards badbarn" från Göteborg som skickades hit för att få tillgång till frisk luft, bad och lek under sommaren. Askimsbadet är fortsatt mycket populärt med såväl långgrund sandstrand som en 259 meter lång badpir som faktiskt är Sveriges längsta! Här finns också stora gräsytor för lek och spel och ramper från stranden och piren gör badet tillgängligt för alla. Flera busslinjer från Göteborg har täta turer och stannar vid Askimsbadet.

Hemma bland askar

► Namnet Askim är bildat av trädnamnet ask och ordet hem, i betydelsen trakt. Redan på 1200-talet hittar man namnet i en isländsk skrift – Askheims herað.

Hälsning från Hult Åsen

Hit kommer
rådjuren
och dricker
ibland

Hult Åsens Väg har en egen damm på gården.

Hyresrätternas intåg

► Hult Åsens Väg i Askimsviken är Bostadsbolagets senaste byggprojekt. Det stod klart 2020 och innebar att det småhustäta området fick ett stort tillskott av hyreslägenheter – 111 stycken fördelade på fem sjuvåningshus där de översta har utsikt över Askimsviken. Lägenheterna är i storleken 1–4 rum och kök och blev snabbt uthyrda.

Ljuskonst
och ljusslingor

Äventyrsgolfa på campingen

► Här hittar du Lisebergs camping Askim Strand med havet som närmsta granne. Förutom tält- och husbilsplatser finns här också ett vandrarhem. Och om du tröttnar på bad – varför inte ta en runda på campingens 9-håls äventyrsgolfbana?

"Jag tror hyres-
gästerna trivs och
tycker om att bo här."

Abdu är fastighetsskötare på Hult Åsens Väg.

Abdu får det att växa

► – Hult Åsens Väg är ett väldigt trevligt och lugnt område. Jag tror hyresgästerna trivs och tycker om att bo här, säger fastighets-skötare Abdu som hunnit lära känna många av de boende.

Utemiljön är det allra bästa, tycker han, och visar den fina innergården med en liten damm, utemöbler, lekplats och ljusinstallationer som lyser upp kvällarna. Abdu gillar att hålla på med växter, träd och blommor och har ständigt nya planer för utemiljön. En plantering av lökväxter är på idéstadiet och i krukor inne på Boservice gror frön han tagit med hemifrån. Citron, clementin, fikon ...

– Vi får väl se vad som tar sig, säger han.

Detta är GDPR

EU:s dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) stärker dina rättigheter som privatperson. Du har bland annat rätt att få reda på vilka personuppgifter om dig som ett företag eller annan organisation hanterat, rätt att få felaktiga uppgifter korrigerade och i vissa fall få uppgifter raderade.

Som personuppgift räknas bland annat namn, adress, telefonnummer, e-postadress, personnummer, IP-adress och foto av dig.

Mer information hittar du hos Integritetsskyddsmyndigheten: imy.se.

Glöm inte ...

... se till att Bostadsbolaget har rätt kontaktuppgifter till dig! Det gör du lättast genom att logga in på Mina sidor på bostadsbolaget.se.

ILLUSTRATION: ISTOCK

Information – en känslig fråga

GDPR, cookies, dataskyddsförordningen, personuppgifter. Du stöter på begreppen så fort du surfar, läser e-post, handlar eller sköter bankärenden online. Men spelar det någon roll för dig som hyresgäst?

Viktor, som är samordnare inom informationssäkerhet på Bostadsbolaget, hjälper oss reda ut frågan.

TEXT: KARIN ANDRÉEN OLSSON

På Bostadsbolaget finns enorma mängder information om främst hyresgäster och fastigheter, både på papper och i olika digitala register. Det allra viktigaste är att känslig information inte ska hamna i orätta händer.

– Det är vårt ansvar att skydda och hantera hyresgästernas uppgifter på ett säkert sätt, säger Viktor.

– **INFORMATION** är hårdvaluta idag. Det är oerhört viktigt att ingen utomstående kan komma över exempelvis telefonnummer och ringa och utge sig för att vara från

Bostadsbolaget, säger Viktor, och påminner om den senaste tidens uppmärksammade telefonbedrägerier.

DATASKYDDSFÖRORDNINGEN, även förkortad GDPR på engelska, syftar till ökad informationssäkerhet och ställer krav på vilka uppgifter om dig som får hanteras av en myndighet eller företag, som Bostadsbolaget, och hur de ska skyddas. Att vissa uppgifter lagras är förstås nödvändigt för att allt ska fungera.

– Vi skriver ett avtal med varje hyresgäst och för att vi ska kunna ge rätt service behöver vi veta sådant som namn, adress och telefonnummer, förklarar Viktor.

– Principen är att rätt person hos oss ska ha tillgång till rätt information i rätt ögonblick. Samtidigt har vi så begränsad behörighet som möjligt, det vill säga var och en får bara tillgång till så mycket som be-

hövs för att man ska kunna sköta sitt jobb.

Bostadsbolaget utbildar regelbundet sin personal om vad som gäller när det handlar om uppgifter om hyresgäster. Dels för att man inte ska göra fel, dels för att man också ska våga göra rätt.

Är det något som man som hyresgäst själv bör tänka på?

– Glöm inte uppdatera dina kontaktuppgifter när de ändras, säger Viktor. Annars är det svårt för oss att nå dig om du behöver hjälp med något.

– Jag vill också uppmana till att se över dina lösenord. Använd inte samma på många olika ställen och byt lösenord om du misstänker att någon känner till det. Och logga aldrig någonsin in med BankID om någon ringer och ber om det!

Viktor, samordnare

Det är oerhört viktigt att ingen utomstående kan komma över exempelvis telefonnummer.

”Det handlar om demokrati”

Informationssäkerhet handlar inte bara om känsliga uppgifter om privatpersoner.

Det är också en fråga om demokrati och samhällsansvar.

– SOM KOMMUNALT

bolag lyder Bostadsbolaget under tryckfrihetsförordningen, vilket innebär att allmänheten och media har rätt till viss insyn och tillgång till relevant information, säger Mira, registrator* på Bostadsbolaget.

Det betyder också att Bostadsbolaget måste spara viss information och veta vad den innehåller, var den finns och vem som ska få tillgång till den. Det är bland annat Miras jobb att se till att det finns system och register över allt ifrån sådant som gäller fastigheterna som byggmaterial, planskisser och dokumentation från renoveringar, till årsredovisningar och andra handlingar som rör bolaget.

– Vi behöver förstås ha koll på våra hus så att vi vet vilka installationer och material de innehåller och när de behöver renoveras.

DOKUMENTATIONEN är viktig även hur historisk synpunkt. Allmännyttan har haft stor betydelse för samhällsutvecklingen. En stor fastighetsägare som Bostadsbolaget, med över 24 000 lägenheter och 77 år på nacken, spelar en viktig roll i hur Göteborg och Sverige utvecklas. Bostadsbolaget är därför skyldigt att spara information som hjälp åt forskare och stadsplanerare.

– Hela samhället digitaliseras i snabb takt och vi utvecklar hela tiden nya system och lösningar för att uppfylla alla förväntningar – inte minst hyresgästernas, säger Mira. Men vi måste samtidigt behålla säkerheten, så ibland tar det sin tid.

* Registrators uppgift är bland annat att känna vilka handlingar som ska arkiveras – ”diarieföras” och vilka som är allmänna/offentliga respektive sekretesstämplade.

Mira, registrator

Restaurang och jobbcenter i Mixköket

FOTO: ROBERT LIPIC

Lagom till karnevalen kunde Kamhla öppna dörrarna till sin thairestaurang i Mixköket.

Restaurang, jobbcenter och en glasbur för utställningar och information. Det nya Hammarkulle-torget växer sakta fram.

TEXT: KERSTIN TORSSEDE

THAIRESTAUANGEN Thai Pan Kam var först ut att flytta in i de orangea containerrarna på Hammarkulle-torget som numera går under namnet Mixköket. Lagom till karnevalen kunde Kamhla, hyresgäst på Mixköket, öppna dörrarna och ställa ut bord och stolar på verandan utanför och servera hungriga gäster både till lunch och middag.

– Under karnevalen var det fullt hela dagarna och det är jätteroligt att komma hit till Hammarkullen. Man träffar så många trevliga människor och jag trivs här, säger hon.

KAMHLA är inte på något vis en nybliven restaurangägare. I 20 år har hon drivit restaurang i Lerum men när pandemin slog till samtidigt som hyran skulle höjas var det dags för en ny placering. Hon fick tips om Mixköket i Hammarkullen och bestämde sig direkt.

– Vi hoppas att det riktigt kommer i gång nu i höst med både servering och take away. Mycket är på gång med olika verksamheter här på torget – jag tror verkligen på Hammarkullen, säger hon.

I våningen ovanför ska det nya jobbcentret flytta in någon gång under okto-

Man träffar så många trevliga människor och jag trivs här.

KAMHLA

ber månad. Dit kan man gå för att få hjälp med att söka arbete eller skriva ett cv. Kontoret kommer att vara bemannat vissa tider. I samarbete med Stadsmissionen ska två koordinatörer finnas på plats som man kan prata med och få stöd av.

– Det ska fungera som ett lokalt jobbcenter helt enkelt. Kanske blir det också andra aktiviteter, till exempel speed-matching mellan sökande och arbetsgivare. Vi får se när koordinatörerna väl är på plats, berättar utvecklingsledare Rebecca från Bostadsbolaget.

Ett stenkast från Mixköket står glasburen ”Gäster på besök”. I buren kan man boka in sig för utställningar eller informationsspridning – något som flera aktörer redan gjort. Bland annat har den lilla lokalen använts till valinformation inför valet i september. Någon officiell invigning av Mixköket har det inte varit ännu. Den får vänta till de båda terrasserna försetts med väggar och tak av glas för ett skönt häng även vintertid.

Fastighetsvärdarna Gezim och Grofo i Hammarkullen är två av dem som arbetat med att förbättra sådant som hyresgästerna önskat i tidigare enkäter.

Service
i toppklass!

”Service i toppklass” är Bostadsbolagets satsning på att ständigt förbättra servicen. Håll utkik efter den här pratbubblan i ditt område – den talar om när vi ötgärdat något hyresgästerna önskat.

BILD: BOSTADSBOLAGET

I bikupan bakom Bredfjällsgatan i Hammarkullen kan man se hur bina bor. Ängarna som Bostadsbolaget anlagt i området hjälper bina att hålla igång pollineringen.

Snyggare, tryggare och fler platser att mötas

Sedan förra årets enkät har det hänt en hel del i våra områden – allt från ökad belysning till hundrastgård, säkerhetsdörrar och nya parkbänkar.

Här hittar du exempel från några av våra områden. Vill du veta mer om vad som gjorts i just ditt område hittar du det på: bostadsbolaget.se/hyresgastenkaten.

Brunnsbo

- Infört trygghetsvärdar i området i samarbete med Poseidon.
- Startat vuxenvandring i området varje onsdagskväll.
- All ytterbelysning har gått genom och förstärkts.

Guldheden

- Påbörjat arbetet med att montera in stålgaller till källarför-råden på flera adresser.
- Gått igenom husens skalskydd och bytt ut eller säkrat upp ett antal dörrar in till källare.
- Placerat ut fler bänkar och bord i området för att få fler mötesplatser.

Hammarkullen

- En bikupa finns på plats bakom Bredfjällsgatan 50 med tusentals honungsbin.
- Nya parkbänkar i hela området.
- Skogen bakom Mixköket har gallrats och gångvägen ska få ny belysning.

Kyrkbyn

- Ökat tillsynen och städ-frekvensen i alla fristående tvättstugor.

Landala

- Fortsatt arbetet med låsning av källare med Aptus i Landala-bergen.
- Byggt ut möjligheter att boka tid i tvättstugan med Aptus digitala system.

Södra Biskopsgården

- Monterat och förstärkt brytskydd på entrédörrarna på alla höghusen på Värvadersgatan 1–21.

Fler områden har nu trygghetsvärdar på kvällar och helger, som Brunnsbo och Västra Järnbrott.

Vi har arbetat med många olika aktiviteter för att öka gemenskapen och nyttja vårt fina område.

KIM, FASTIGHETSFÖRVALTARE I BRUNNSBO

”

- Beskurit och gallrat skogs-dungen och buskaget på berget mellan höghusen.
- Startat arbetet med att trygghetscertifiera alla allmänna utrymmen i området.

Torpa

- Skapat en hundrastgård.
- Rustat upp mötesplatser på Hagforsgatan.
- Startat upprustning av tvättstugor.

Tynnered och Västra Järnbrott

- Utökad med trygghetsvärdar i Västra Järnbrott.
- Fortsatt arbete med att trygghets-säkra fastigheterna.
- Nya miljöhus och renovering av miljörummen.

Bland annat Guldheden, Torpa och Hammarkullen har fått nya bänkar och mötesplatser.

i

Svara senast 14 november

Årets enkät har skickats ut via mejl och sms till alla lägenheter med ojämna lägenhetsnummer. Svarar du inte digitalt får du en enkät på posten. Sista datum att svara är den 14 november. Den digitala enkäten finns, förutom på svenska, på engelska, arabiska, persiska, serbokroatiska och somali.

Dags att tycka till i årets hyresgästenkät

Vad tycker du om ditt boende? Hur trivs du i området? Har du förslag eller idéer på saker som kan förändras? Nu har vi skickat ut hyresgästenkäten till ungefär hälften av alla hushåll och vi hoppas att du tar dig tid att ägna några minuter åt den. Dina åsikter och förslag är viktiga för oss.

TEXT KERSTIN TORSEDE FOTO ROBERT LIPIC

Frågorna som ställs handlar om allt möjligt – om trivseln i lägenheten, hur städning i trapphusen och på gårdar fungerar, sophanteringen, tvättstugan, kontaktmöjligheter med Bostadsbolaget, trygghet och säkerhet – ja, allt som rör boendet. Både inomhus och utomhus. Enkäten är ett viktigt arbetsredskap för alla inom Bostadsbolaget. När svaren kommer in går fastighetsförvaltaren för varje område igenom vilka frågor som fått högre eller lägre betyg och alla kommentarer och åsikter tas

med i utvärderingen. Tillsammans med personalen på området görs sedan en plan för det kommande året.

– Vi går igenom alla enkätsvar mycket noggrant. Våra medarbetare kan inte se och höra allt som händer i ett område, därför är det viktigt att vi får in hyresgästernas åsikter och idéer så att vi tillsammans kan skapa trivsel och gemenskap, säger Catarina Hagwall, chef för Marknad & Kommunikationsavdelningen på Bostadsbolaget.

» Östens el läggs ner

Göteborgs-Posten berättade om kontroversen kring Östens el, där ägaren efter 45 år ska gå i pension.

”Tiden går, konstaterar Josef som fyller 78 i höst.

Nu vill han sluta jobba helt men att affären ska få leva vidare. Han är inte ensam om det - namninsamlingar pågår under parollen ”Rädda Östens el” och det finns en som gärna tar över.

Men hyresvärden, kommunala Bostadsbolaget, säger nej till just den köparen och till sitt stöd har de en dom i Hyresnämnden. Butiken kommer inte vara densamma eftersom sortimentet ska utökas och att man inte längre ska reparera hushållsmaskiner, står det bland annat i domen. Dessutom saknas tillräckliga bevis för att köparen har ekonomi att driva det vidare, står det att läsa, och att en osäkerhetsfaktor är att butiken var stängd under flera månader.”

Själva verksamheten är ägaren förstås fri att lämna över till vem han vill men däremot går det inte att överlåta lokalen utan hyresvärdens godkännande. Både Bostadsbolaget och GöteborgsLokaler hade gärna sett att verksamheten skulle fortsätta. Men med hänvisning till domen i Hyresnämnden var det inte möjligt att tillåta överlåtelser till just den verksamheten som föreslagits.

Göteborgs-Posten 29 juni 2022 och 26 juli 2022.

» Rödgröna stoppar ombildningar

Hem & Hyra berättar om det beslut som politikerna i Framtidenkoncernens styrelse tagit angående hur ett område ska definieras då det gäller ombildningar till bostadsrätt.

”I beslutet (från kommunfullmäktige) står det att ombildningar ska uppmuntras i alla områden där hyresrätten dominerar. Men vad som menas med ett område är inte definierat.

Använder man sig av det minsta måttet, primärområde, så är till exempel Haga dominerat av hyresrätter. Detta har fått en rad förhoppningsfulla bostadsrättsföreningar i Haga att skicka in ansökningar om att få ombilda sina hyresrätter.

Men i det beslut som Framtidens styrelse nu tagit utgår man i stället från det största måttet: stadsområde. Då har inget område utom Nordost en övervikt av hyresrätter.”

Hem & Hyra 23 juni 2022

Trygghetsvårdare finns nu på plats under kvällar och helger i Brunnsbo.

Tryggare Brunnsbo

► Nu blir Brunnsbo tryggare, som ett svar på hyresgästernas önskemål i den senaste enkäten. Genom ett samarbete mellan Bostadsbolaget och Poseidon finns det nu trygghets-

vårdare på plats under kvällar och helger.

Bostadsbolaget har även gått igenom ytterbelysning och växtlighet för att skapa ljusare, öppnare och tryggare ytor i området.

FOTO: PIA NILSSON

Bostadsbolagets huvudkontor för Hisingen flyttar till Friskvädertorget bakom huset med de fina solcellerna.

Samlat grepp för Biskopsgårdens framtid

► Målet är tydligt – Biskopsgården ska vara tryggt och attraktivt och inte finnas med på polisens lista över särskilt utsatta områden.

Bostadsbolaget leder allmännyttans satsning i Biskopsgården och har bland annat startat upp Boendebudget, skapat mötesplatsen Orkanen och har tillsammans med Poseidon trygghetsvårdare på plats i området under kvällar och helger.

Nu förstärker Bostadsbolaget verksamheten och flyttar Hisingens huvudkontor från Ramberget till Friskvädertorget som blir utgångspunkt för alla som jobbar med utveckling i Biskopsgården.

► Elpriserna har ökat kraftigt den sista tiden och många ser över sin elanvändning i hemmet. Här är några tips på vad du kan göra själv för att minska elkostnaderna:

- Få koll på ditt elavtal och vilka möjligheter som erbjuds med olika leverantörer.
- Kör bara fulla disk- och tvättmaskiner.
- Dra ur laddare ur kontakterna när de inte används.
- Använd LED-lampor och ha inte tänd i onödan.
- Tina fryst mat i kylan i stället för i mikron.
- Låt inte apparater stå på standby-läge. Stäng av när du inte använder dem.
- Ha rätt temperatur i kyl och fryr. +4 till +6 grader i kylskåpet och -18 °C i frysen är lagom.
- Dammsug gallret på baksidan av kylan och frysen någon gång om året.
- Använd vattenkokare eller mikrovågsugn i stället för spisen då det är möjligt.
- Ställ inte in varm mat i kylan utan låt den svalna först.

Bostadsbolagets hyresgäster erbjuds gratis fiskekort i Stora Mölnesjön.

HÄR NAPPAR DET!

► Du vet väl att du kan fiska gratis i Stora Mölnesjön om du bor hos Bostadsbolaget? Stora Mölnesjön är en mindre skogssjö, granne med Vättlefjälls naturreservat, där du kan få abborre, gädda, regnbåge och kanske till och med sik på kroken!

Alla hyresgäster erbjuds gratis fiskekort som du hämtar på vårt Boservicekontor på Fjällblomman 9 i Rannebergen.

Mera Bostadsbolaget

Blommor och bin. Så här kan man kombinera nytta med nöje! Miljövården Kicki-Lotta i Kyrkbyn har skapat en ängsyta som både bidrar till biologisk mångfald och till trevnad för hyresgästerna.

Hubben i Tynnered – mötesplats för utveckling

► ”Hubben” kallas den nya samlingslokalen på Grevegårdsvägen 78 i Tynnered.

– Hubben är en viktig mötesplats där vi kan träffa Tynneredsborna, lyssna på deras åsikter och tillsammans påverka sådant som det finns behov av i stadsdelen, säger Camilla, utvecklingschef på Bostadsbolaget.

Fram till den 18 oktober kan du se och lämna synpunkter på Göteborg Stads plan-

program för hur Tynnered är tänkt att se ut i framtiden. I Hubben erbjuds också hjälp med att söka jobb och skriva cv.

Hubben drivs av Destination Tynnered – ett samarbete mellan Volvo Cars, Stena Fastigheter och Framtidenkoncernen. Syftet är att skapa en positiv utveckling i Tynnered genom satsningar på jobb, skola, fritid och stadsutveckling.

Fasadens fotografier av människor från Tynnered drar blickarna till den nya samlingslokalen Hubben på Grevegårdsvägen 78.

Med hösten kommer de lite mörkare och svalare kvällarna. Då ser vi gärna till att mysa till det lite extra i hemmet. Varför inte tända ett ljus eller två?

I stället för att köpa nya ljus-lyktor kan man göra sina egna. Billigare, miljövänligare och dessutom en trevlig pyssel-aktivitet tillsammans med vänner och familj.

TEXT & BILD JOSEFINE GUSTAFSSON

Höstens finaste lyktor gör du själv

Glöm inte att släcka ljusen!

Återanvänd dina glasburkar och gör om dem till trevliga ljuslyktor! Dekorera dem i olika färger, former och mönster. Här har vi använt oss av jutesnöre för att skapa fina effekter. Låt kreativiteten flöda!

Du behöver:

- Klistersom lämpar sig för glas och porslin.
- Jutetråd eller någon annan tråd eller band som du tycker är fint.
- Sax

Gör så här:

Diska ur glasburkarna och pilla bort etiketten. För att lättare få bort resterna av etiketten kan du lägga burkarna i en stor kastrull och sjuda dem i varmt vatten. Då släpper klistret och det blir enklare att få burkarna rena.

När burkarna har svalnat och torkat är det dags för det roliga – att dekorera!

Limma och linda tråden runt glasburken. Lämna gärna lite utrymme mellan trådarna så att skenet från ljuset kan sippra igenom.

Med hjälp av tråden kan du göra olika mönster. Varför inte en rutig ljuslykta? Eller en randig som här nedan. Endast fantasin sätter gränser.

Låt lyktorna torka ordentligt innan du ställer värmeljus eller batteridrivet ljus i dem. Klart!

Så frostar du din ljuslykta

Du behöver:

- Glasburkar
- Äggvita
- Strösocker

Gör så här:

Tvätta ur burkarna och pilla bort etiketterna. Pensla insidan av burken med äggvita. Häll ner strösocker och skaka om så att sockret fastnar på insidan för en frostig effekt.

Skapa mönster genom att klippa figurer i papper som du sätter på insidan av burken innan du håller i sockret. När sockret fastnat tar du försiktigt bort papperet. Sätt ner ett ljus i lyktan.

Fler tips!

Guldheden – här var vi!

Det var många av er som kände igen fiskerskulpturen i förra numrets tävling. Självklart hittar man den på Doktor Fries torg i Guldheden. Grattis säger vi till de lyckliga vinnarna, och grattis till torget som i år firar hela 70 år!

TEXT & FOTO JOSEFINE GUSTAFSSON

DEN 21 MAJ var det stort 70-årsfirande och det schackrutiga torget fylldes med glada människor, partytält och loppisstånd. Den stora scenen gästades bland annat av dansare från den lokala dansföreningen West Coast Jitterbugs och av antikexperten Peder Lamm som värderade olika föremål och prylar. Och trots ovädret var det många som var sugna på att fynda på loppisen. En av dem var studenten Lisa Fredriksson.

– Jag har bott precis intill torget i snart tre år och trivs fantastiskt bra. För mig var det nog närheten till Chalmers och de olika universitetsbyggnaderna lockade. På torget finns dessutom allt man kan tänkas behöva – mataffär, gym och blomsterhandel med mera.

– Loppisar är bland det bästa jag vet, så för mig var det givet att komma hit och fira jubileumsdagen. Jag har fyndat två sällskapsspel och en fin skål, jag är väldigt nöjd med mina köp.

Fontänskulpturen "Fina fisken" upprättades på torget 1961. Konstnären bakom den stora fisken i rostfritt stål är Palle Pernevi. Det var många som trotsade regnet under torgets jubileumsdag.

KANSKE ÄR det inte så konstigt att studenterna lockas till Guldheden. Det är ett trevligt och naturnära område med massvis av bostäder. Bostadsbolaget har över tusen lägenheter här, de flesta av dem byggda på 1950-talet.

Mellan 2005 och 2019 växte beståndet med ytterligare 132 lägenheter. Gatorna har fått sina namn efter läkare och sjuk-sköterskor som arbetade på Sahlgrenska sjukhuset alldeles i närheten – så även torget. Robert Fries var inte bara en skick-

lig och omtyckt läkare under 1800-talets andra hälft, han sägs även ha varit en riktig glädjespridare bland människorna i Guldheden.

Vann du?

Vi slog rekord i antalet tävlingsvar den här gången och har därför dragit hela åtta vinnare som får två biobiljetter var. Grattis säger vi till: Ahmed i Hammarkullen, Maire i Rannebergen, Therese i Majorna, Caroline i Kyrkbyn, Jessica i Guldheden, Carmen i Kortedala, Sofia i Kyrkbyn och Jakob i Torpa. Biobiljetterna kommer med posten.

TÄVLING

Årets tema – dåtid och nutid

Vi fortsätter med vår tävling "Var är vi" och blickar bakåt i tiden och söker i vårt arkiv bland bilder som tagits under Bostadsbolagets 77-åriga historia. Det här fotot är taget i ett centralt område i Göteborg, ett stenkast från Chalmers.

Ledtråd: Stadsdelen var en av de tre första arbetarförorterna utanför Vallgraven i Göteborg. Bland modernare flervåningshus finns några av de äldre landshövdingehusen kvar.

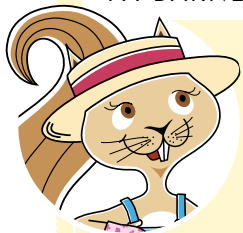
Tävla om två biobiljetter genom att skriva ner var du tror att bilden är tagen och skicka in till: trivas@bostadsbolaget.se eller **Bostadsbolaget, Trivas, Box 5044, 402 21 Göteborg.**

Glöm inte skriva ditt namn, adress och telefonnummer. Vi vill ha ditt svar senast den 3 november.

VAR ÄR VI?

PÅ BARNENS SIDA

Mysrysiga spökhus till Halloween

Höstkvällarna blir mysigare med lyktor och ljus tycker ReTure. Extra roligt är det såklart att göra dem själv. ReTure visar dig hur gör fina och precis lagom läskiga spökhus till Halloween!

Du behöver

- Några mjölk-, juice- eller yoghurtpaket
- Hobbyfärg och penslar
- Silkespapper i t ex gult och orange
- Svart papper – eller annan färg som du målar svart
- Kartong eller wellpapp
- Sax
- Lim
- Batteridrivna värmeljus eller en ljusslinga

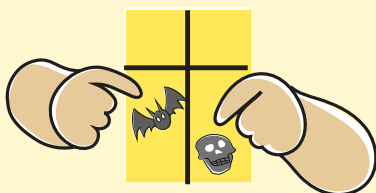

1. Skölj ur paketen noga och låt torka. Be en vuxen hjälpa dig att klippa av paketen runt om. Klipp olika långt från botten så att husen får olika höjd.

2. Rita ut fönster och klipp ut. Måla husen svarta i två lager och låt torka.

3. Klipp silkespapper i bitar som täcker fönstren. Klipp smala strängar av svart papper till spröjs.

5. Limma fast spröjs och några figurer på silkespappers-bitarna.

6. Limma fast silkespapperet på insidan av fönstren, med de limmade figurerna inåt.

7. Klipp till kartong eller wellpapp till dörrar. Måla dem om du vill och klistra fast utanpå mjölkpaketen.

8. Ställ husen intill varandra med ett batteridrivet värmeljus i varje. Eller ställ dem över en ljusslinga. I så fall kanske du behöver skära ut en tunnel i väggarna nedtill så att ljusslingan får plats.

Tänd! Klart för mysrys!

4. Rita små figurer, t ex dödsallar och fladdermöss i svart papper och klipp ut.

